

15.9.2023

LAUSUNTO MERIALUEEN LUONNONVARASUUNNITELMASTA

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry kiittää mahdollisuudesta lausua merialueen luonnonvarasuunnitelmasta.

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry on Suomen suurin nuorisojärjestö, jonka toimintaan osallistuu vuosittain noin 65 000 partiolaista. Haluamme nostaa nuorten ja lasten ääntä päätöksenteossa ja aluesuunnittelussa. Opetamme lisäksi taitoja luonnossa liikkumiseen ja sen suojelemiseen. Partio toimintaa tapahtuu paljon myös merialueilla. Edustamme 95 merialueella toimivaa meripartiolippukuntaa, jotka opettavat lapsia ja nuoria liikkumaan vesillä sekä arvostamaan meriympäristöjen ainutlaatuisuutta. Järjestämme lisäksi suuria meripartiotahtumia, kuten Satahanka ja Nothamn, jossa opetamme nuorille vesillä liikkumisen taitoja.

Luonnonsuojelu

Itämeri voi tietävästi huonosti, mikä huolestuttaa partiolaisia. Haluamme turvata mahdollisuutta harrastaa vesillä nauttien puhtaasta meriympäristöstä tulevaisuudessa.

Suojelualueiden määrä on tällä hetkellä riittämätön. Suojelualueiden määrää pitäisi kasvattaa niin, että se pystyisi pysäyttämään meriympäristöjen monimuotoisuuden hupenemisen. EU:n tavoite suojelualueiden määrän lisääminen 30 % vuoteen 2030 mennessä ei voi odottaa. Monille lajeille suojelualueiden perustaminen vasta 20-luvun loppupuolella on jo myöhäistä. Toivomme, että suojelualueiden lisäämisessä kiirehdittäisiin.

Suunnitelmassa ei esitetty luonnonsuojelualueiden pinta-alojen lisäksi muita mittareita luonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi. Suojelualueiden määrän ohella tärkeää tarkastella niiden laatua, alueiden kuntotumista sekä lajiston mahdollisuuksia liikkua suojeltujen alueiden välillä.

Luonnonsuojelualueiden suhteen toivomme, että suojelukohteiden valintaperusteissa huomioidaan mahdollisten liikkumisen rajoitusten vaikutukset liikkumiselle ja luonnon virkistyskäytölle, minkä vaikutukset voivat olla myös taloudellisia ja sosiaalisia. Tässä vaikutusten on tärkeää huomioida erityisesti nuoret, sillä heidän luonnossa liikkumisensa ja luontoon pääsynsä kantaa luontosuhdetta ja luonnon kunnioitusta myös tulevaisuuteen. Liikunta ja luonnossa liikkuminen edistävät tutkitusti hyvinvointia, minkä merkitys korostuu myös nuorten kohdalla. Uusia suojelualueita perustettaessa on tärkeää myös tiedottaa alueen muuttuneesta statuksesta ja tämän myötä voimaan tulleista uusista säännöistä kanavissa ja paikoissa, joita alueen virkistyskäyttäjät seuraavat.

Merialueiden retkeilykäyttö

Nuoret ja nuorten harrastaminen mainitseminen mainitaan dokumentissa yhden kerran.

- “nuorten kalastus”

Haluamme muistuttaa, että nuorten harrastaminen on paljon moninaisempaa. Toivomme, että nuoret ja lapset, sekä harrastaminen huomioidaan merialueiden suunnittelussa paremmin. Järjestötoimijoiden osallistaminen merialueiden toimijoina, myös muuna kuin luonnonsuojelun toimijoina, ei nouse esiin Luonnonvarasuunitelmassa.

Partiotoiminnassa keskiössä sekä maalla että merellä on tarjota lapsille ja nuorille monipuolinen harrastus, jossa opitaan muun muassa liikkumaan luonnossa ja arvostamaan ympäristöä. Kansalaisten, ja erityisesti lasten ja nuorten taitoa liikkua ja oleskella merellä kestävästi ja turvallisesti tulee tukea ja opastaa.

Luonnonvarasuunitelmassa on hyvin arvioitu virkistyskäytön hyötyjä myös paikalliselle taloudelle, mutta erot kansallispuistojen välillä ovat merkittäviä. Hyvä että Metsähallitus mittaa virkistyskäyttäjien asiakastyytyvääkäyttöä ja käyntimääriä. Luonnonvarasuunitelmassa on nostettu esiin muun muassa kansallispuistoihin ja retkeilykohteisiin investoinnin tuomat yhteiskunnalliset hyödyt, sekä Metsähallituksen tavoitteet parantaa kumppaneidensa edellytyksiä kehittää turvallista ja kestävä luonto- ja erämatkailua Metsähallituksen hallinnoimissa kohteissa esimerkiksi peruspalveluita ja rakenteita kehittäen. Myös esteettömien palveluiden parantaminen merellisissä luontokohteissa on nostettu esiin, vaikkakin vain väestön ikääntymisen näkökulmasta. Metsähallituksen tekemistä kävijätutkimuksista on hyvin nostettu keskeisiä kehittämiskohteita. Kävijätutkimuksissa, käyntimäärien mittauksessa ja toimintojen paikallisia taloudellisia vaikutuksia arvioitaessa on syytä huomioida myös eri ikäluokkia, kuten lapset ja nuoret, sekä alueiden järjestötoiminta laajemmin.

Peruspalveluiden kehittämisessä rantautumismahdollisuuksien ja pienvenesatamien ohessa on suuri merkitys saaristo- ja rannikkoalueiden partiotoiminnassa, mahdollistaen laajemmin alueiden kestävä hyödyntämisen järjestötasoisessa virkistystoiminnassa. Erityisesti maksuttomien peruspalveluiden laaja saatavuus ja alueiden vapaa virkistyskäyttö on tärkeää lasten ja nuorten harrastustoiminnalle.

Merialueen kasvanut paine meren käyttöön esimerkiksi merituulivoiman osalta ei saa suhteettomasti rajoittaa merialueiden virkistyskäyttöä myöskään ulkomerialueilla. Vapa - ajan veneily ja harrastustoiminta ei rajoitu vain virkistysalueille ja kansallispuistoihin, vaan myös laajemmin merialueille. Merialueiden yhteiskäyttöä ja erilaisten luonnonvaroihin liittyvien toimintojen yhteen sijoittamista alueellisesti on syytä suosia siellä missä mahdollista.

Lopulta pidämme hyvänä, että merialueita koskevaa viestintää halutaan kehittää laajasti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Erityisesti retkeilijöille viestinnässä voivat paikalliset yhdistykset olla hyödyllisiä kumppaneita alueen käyttäjien saavuttamisessa. Toivomme, että yhteistyössä muistetaan paikallinen järjestökenttä ja mm. nuorisojärjestöt, kuten partiolippukunnat.